II

*(Nezakonodajni akti)*

# UREDBE

## UREDBA KOMISIJE (EU) 2022/2246

## z dne 15. novembra 2022

## o spremembi prilog VIII in IX k Uredbi (ES) št. 999/2001 Evropskega parlamenta in Sveta glede bolezni kroničnega hiranja pri živih jelenih

**(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 999/2001 z dne 22. maja 2001 o določitvi predpisov za preprečevanje, nadzor in izkoreninjenje nekaterih transmisivnih spongiformnih encefalopatij ([1]) in zlasti člena 23a, točki (j) in (m), Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Uredba (ES) št. 999/2001 določa predpise za preprečevanje, nadzor in izkoreninjenje transmisivnih spongiformnih encefalopatij (TSE) v Uniji. Uporablja se za proizvodnjo ter dajanje na trg živih živali in proizvodov živalskega izvora ter v nekaterih posebnih primerih za njihov izvoz. Priloga VIII k Uredbi (ES) št. 999/2001 določa pravila za trgovino znotraj Unije, Priloga IX k navedeni uredbi pa pravila, povezana z uvozom v Unijo. Med drugim določa tudi sprejetje zaščitnih ukrepov v primeru izbruha TSE.

(2) Bolezen kroničnega hiranja je transmisivna spongiformna encefalopatija jelenov, ki je nalezljiva in lahko zato povzroči motnje v trgovini znotraj Unije, pri uvozu v Unijo in izvozu v tretje države.

(3) Norveška je 1. aprila 2016 obvestila Komisijo o prvem primeru bolezni kroničnega hiranja, potrjenem na njenem ozemlju, pri divjem severnem jelenu. Takrat je bila bolezen kroničnega hiranja prvič odkrita v Evropi in to je bil prvi naravni primer pri severnem jelenu na svetu. Od tega prvega primera do oktobra 2021 je Norveška vsako leto potrdila vsaj en primer, skupaj pa enaintrideset primerov: dvajset pri divjih severnih jelenih, dva pri navadnih jelenih in devet pri losih.

(4) Norveška je 11. julija 2016 sprejela ukrep za prepoved izvoza živih jelenov z Norveške, brez poseganja v posebna odstopanja.

(5) Ker je bolezen kroničnega hiranja nalezljiva bolezen, obstaja tveganje, da se razširi na druge populacije jelenov ter na druge regije v Uniji in državah Evropskega združenja za prosto trgovino. Zato je bil sprejet Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2016/1918 ([2]). Prepovedal je premike živih jelenov z Norveške v Unijo in določil posebna odstopanja.

([1]) UL L 147, 31.5.2001, str. 1.

([2]) Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2016/1918 z dne 28. oktobra 2016 o nekaterih zaščitnih ukrepih v zvezi z boleznijo kroničnega hiranja (UL L 296, 1.11.2016, str. 21).

(6) Evropska agencija za varnost hrane (EFSA) je 2. decembra 2016 sprejela znanstveno mnenje o bolezni kroničnega hiranja pri jelenih (v nadaljnjem besedilu: mnenje EFSA iz leta 2016) ([3]). V mnenju priporoča izvajanje triletnega programa spremljanja bolezni kroničnega hiranja pri jelenih v Estoniji, na Finskem, Islandiji, v Latviji, Litvi, na Norveškem, Poljskem in Švedskem, ki so države članice in države Efte s populacijo severnih jelenov ali losov ali z obema populacijama, da bi odkrili in ocenili prevalenco in geografsko razširjenost bolezni kroničnega hiranja. EFSA je v mnenju iz leta 2016 ugotovila tudi, da je najverjetnejša pot vnosa in širjenja bolezni kroničnega hiranja premik živih jelenov, in poudarila, da se je z uporabo lovskih vab z naravnim jelenjim urinom povečala verjetnost vnosa bolezni kroničnega hiranja. Zato je priporočila zmanjšanje premikov živih jelenov in prenehanje uporabe lovskih vab z jelenjim urinom.

(7) Po sprejetju mnenja EFSA iz leta 2016 je bila Priloga III k Uredbi (ES) št. 999/2001 spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2017/1972 ([4]), da se določi triletni program spremljanja bolezni kroničnega hiranja pri jelenih, Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2017/2181 pa je podaljšal veljavnost Izvedbenega sklepa (EU) 2016/1918 ([5]) do konca leta 2020, da bi se zaščitni ukrepi lahko še naprej uporabljali do konca navedenega triletnega programa spremljanja. Z Izvedbenim sklepom (EU) 2017/2181 so bile zaščitnim ukrepom dodane tudi prepovedi in omejitve glede lovskih vab z jelenjim urinom.

(8) Finska je leta 2018 odkrila prvi primer bolezni kroničnega hiranja v Uniji, novembra 2020 pa še en dodatni primer. Švedska je leta 2019 odkrila tri primere bolezni kroničnega hiranja, septembra 2020 pa še en dodatni primer. Vsi primeri bolezni kroničnega hiranja, odkriti na Finskem in Švedskem, so bili potrjeni v okviru triletnega programa spremljanja bolezni kroničnega hiranja pri jelenih in so bili odkriti pri divji losih.

(9) EFSA je 11. novembra 2019 objavila znanstveno mnenje „Posodobitev o bolezni kroničnega hiranja (CWD) III“ ([6]) (v nadaljnjem besedilu: mnenje EFSA iz leta 2019) z različnimi priporočili Komisiji, tudi v zvezi z dejavniki tveganja, ki lahko olajšajo širjenje bolezni kroničnega hiranja v Uniji.

(10) Ob upoštevanju odkritja novih primerov bolezni kroničnega hiranja na Norveškem, Finskem in Švedskem in do znanstvene ocene rezultatov programa spremljanja ter ker je bil potreben dodaten čas za razmislek o priporočilih iz mnenja EFSA iz leta 2019, je bilo obdobje uporabe Izvedbenega sklepa (EU) 2016/1918 z Izvedbenim sklepom Komisije (EU) 2020/2167 ([7]) ponovno podaljšano do 31. decembra 2022, da bi se upoštevale novejše potrditve bolezni kroničnega hiranja na Finskem in Švedskem.

(11) Ker se zaščitni ukrepi iz Izvedbenega sklepa (EU) 2016/1918 uporabljajo od leta 2016 in ker najnovejše epidemiološke razmere v zvezi z boleznijo kroničnega hiranja ne omogočajo predvidevanja njenega takojšnjega izkoreninjenja in ker bi bilo pravno neprimerno ponovno podaljšati uporabo zaščitnih ukrepov na podlagi člena 4 Uredbe (ES) št. 999/2001 ter ker bi se morali ukrepi kljub temu še naprej uporabljati za preprečevanje nadaljnjega širjenja bolezni kroničnega hiranja v Uniji in državah Efte, bi bilo treba prilogi VIII in IX k Uredbi (ES) št. 999/2001 spremeniti, da se vključijo ukrepi, ki so trenutno določeni v Izvedbenem sklepu (EU) 2016/1918, in jih po potrebi prilagoditi, da se upošteva potrditev bolezni kroničnega hiranja na Finskem in Švedskem.

([3]) *EFSA Journal* 2017;15(1):4667.

([4]) Uredba Komisije (EU) 2017/1972 z dne 30. oktobra 2017 o spremembi prilog I in III k Uredbi (ES) št. 999/2001 Evropskega parlamenta in Sveta glede programa spremljanja bolezni kroničnega hiranja pri jelenih v Estoniji, na Finskem, v Latviji, Litvi, na Poljskem in Švedskem ter o razveljavitvi Odločbe Komisije 2007/182/ES (UL L 281, 31.10.2017, str. 14).

([5]) Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2017/2181 z dne 21. novembra 2017 o spremembi Izvedbenega sklepa (EU) 2016/1918 o nekaterih zaščitnih ukrepih v zvezi z boleznijo kroničnega hiranja (UL L 307, 23.11.2017, str. 58).

([6]) *EFSA Journal* 2019;17(11)5863.

([7]) Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2020/2167 z dne 17. decembra 2020 o spremembi Izvedbenega sklepa (EU) 2016/1918 o nekaterih zaščitnih ukrepih v zvezi z boleznijo kroničnega hiranja glede podaljšanja obdobja uporabe (UL L 431, 21.12.2020, str. 70).

(12) Zato je treba na podlagi ugotovitev iz mnenj EFSA iz let 2016 in 2019 ohraniti prepoved premikov živih jelenov z Norveške v Unijo. Ta prepoved bi se morala iz praktičnih razlogov še naprej uporabljati za žive jelene, ki se premikajo v povezavi s človekovimi dejavnostmi, ne pa za premike divjih jelenov, ki prečkajo mejo Norveške brez človeškega posredovanja. Določiti bi bilo treba posebna odstopanja od navedene prepovedi, da se omogočijo nekateri premiki živih jelenov z Norveške v Unijo, vključno s čezmejno sezonsko pašo delno udomačenih severnih jelenov in premiki delno udomačenih severnih jelenov na kulturne ali športne prireditve na Švedskem. Vendar bi morali zaradi tveganja za zdravje živali, ki ga predstavljajo premiki, ki jih dovoljujejo navedena odstopanja, zlasti v smislu onesnaženja okolja s prioni bolezni kroničnega hiranja na namembnih območjih, taki premiki ostati omejeni na opredeljena območja na Finskem in Švedskem, premiki živih jelenov z navedenih območij pa bi morali ostati prepovedani, brez poseganja v posebna odstopanja.

(13) Ker je bila bolezen kroničnega hiranja zdaj potrjena v dveh državah članicah in na podlagi ugotovitev iz mnenj EFSA iz let 2016 in 2019 o dejavnikih tveganja, ki lahko olajšajo širjenje bolezni kroničnega hiranja v Uniji, je treba določiti prepoved premikov živih jelenov iz države članice, ki jo je navedena bolezen prizadela, v druge dele Unije. Ta prepoved bi se morala iz praktičnih razlogov uporabljati za žive jelene, ki se premikajo v povezavi s človekovimi dejavnostmi, ne pa za premike divjih jelenov brez človeškega posredovanja. Določiti bi bilo treba posebna odstopanja od navedene prepovedi, da se omogočijo nekateri premiki živih jelenov iz držav članic, ki jih je prizadela bolezen kroničnega hiranja, vključno z namenom zagotavljanja varnega dostopa do dragocenih genskih virov jelenov in njihove valorizacije, med prizadetimi državami članicami.

(14) Ohraniti bi bilo treba prepoved uvoza lovskih vab z urinom, pridobljenim od jelenov, in prepoved premikov lovskih vab z urinom, pridobljenim od jelenov z izvorom z Norveške. Poleg tega bi bilo treba prepovedati premike lovskih vab z urinom, pridobljenim od jelenov, ki izvirajo iz držav članic, v katerih so bili potrjeni primeri bolezni kroničnega hiranja.

(15) Prilogi VIII in IX k Uredbi (ES) št. 999/2001 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.

(16) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem Stalnega odbora za rastline, živali, hrano in krmo –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

*Člen 1*

Prilogi VIII in IX k Uredbi (ES) št. 999/2001 se spremenita v skladu s Prilogo k tej uredbi.

*Člen 2*

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2023.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 15. novembra 2022

*Za Komisijo*
*predsednica*
Ursula VON DER LEYEN

*PRILOGA*

Prilogi VIII in IX k Uredbi (ES) št. 999/2001 se spremenita:

(1) Priloga VIII se spremeni:

(a) poglavje A se spremeni:

(i) oddelek B se črta;

(ii) doda se naslednji oddelek C:

„*ODDELEK C*

***Pogoji, ki se uporabljajo za jelene***

1. Seznam držav članic in njihovih območij, vzpostavljen v zvezi z boleznijo kroničnega hiranja

1.1. Države članice, v katerih so bili potrjeni primeri bolezni kroničnega hiranja:

(a) Finska

(b) Švedska

1.2 Območja Finske in Švedske, opredeljena v zvezi s tveganjem bolezni kroničnega hiranja, povezanim s tradicionalnimi čezmejnimi premiki živih delno udomačenih severnih jelenov na Norveško in z nje:

(a) na Finskem: območje med norveško-finsko mejo in norveško-finsko ograjo za severne jelene;

(b) na Švedskem:

— okrožje Norrbotten,

— okrožje Västerbotten,

— okrožje Jämtland,

— okrožje Västernorrland,

— občina Älvdalen v okrožju Dalarna,

— občine Nordanstig, Hudiksvall in Söderhamn v okrožju Gävleborg.

2. Premiki živih jelenov z Norveške v Unijo

2.1 Premiki živih jelenov z Norveške v Unijo so prepovedani.

2.2 Z odstopanjem od točke 2.1 so dovoljeni naslednji premiki živih jelenov:

(a) premiki živih delno udomačenih severnih jelenov za sezonsko pašo z Norveške na območja na Švedskem iz točke 1.2(b), pod pogojem da je pristojni organ Švedske dal predhodno pisno soglasje za takšne premike;

(b) povratek živih delno udomačenih severnih jelenov po sezonski paši na Norveškem na območja na Švedskem iz točke 1.2(b), pod pogojem da je pristojni organ Švedske dal predhodno pisno soglasje za takšne premike;

(c) premiki živih delno udomačenih severnih jelenov za sezonsko pašo z Norveške na območja na Finskem iz točke 1.2(a);

(d) povratek živih delno udomačenih severnih jelenov, ki so se pasli na Norveškem, na območje na Finskem med norveško-finsko mejo in norveško-finsko ograjo za severne jelene;

(e) premiki živih jelenov za takojšnji zakol z Norveške na Švedsko ali Finsko, pod pogojem da je pristojni organ namembne države članice dal predhodno pisno soglasje za takšne premike;

(f) premiki živih delno udomačenih severnih jelenov za športne ali kulturne dogodke z Norveške na območja na Švedskem iz točke 1.2(b), pod pogojem da je pristojni organ Švedske dal predhodno pisno soglasje za takšne premike;

(g) povratek živih delno udomačenih severnih jelenov po udeležbi na športnih ali kulturnih dogodkih na Norveškem na območja na Švedskem iz točke 1.2(b), pod pogojem da je pristojni organ Švedske dal predhodno pisno soglasje za premike takšnih pošiljk;

(h) tranzit živih jelenov z Norveške prek Švedske ali Finske na Norveško, pod pogojem da je pristojni organ države članice tranzita dal predhodno pisno soglasje.

3. Premiki živih jelenov z območij Finske in Švedske s tradicijo čezmejnih premikov delno udomačenih severnih jelenov prek norveške meje

3.1 Premiki živih jelenov z območij iz točke 1.2 so prepovedani.

3.2 Z odstopanjem od točke 3.1 so dovoljeni naslednji premiki živih jelenov z območij iz točke 1.2:

(a) premiki živih jelenov na Norveško, pod pogojem da je pristojni organ Norveške dal predhodno pisno soglasje za takšne premike;

(b) premiki živih jelenov za takojšnji zakol na Finsko ali Švedsko, pod pogojem da je pristojni organ namembne države dal predhodno pisno soglasje za takšne premike;

(c) premiki živih gozdnih severnih jelenov z območij na Švedskem iz točke 1.2(b) na Finsko, pod pogojem da je pristojni organ Finske dal predhodno pisno soglasje za takšne premike;

(d) premiki živih jelenov iz zaprtega obrata, kot je opredeljen v členu 4(48) Uredbe (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta (*) in ki se nahaja na območju iz točke 1.2(b) te priloge, v zaprti obrat, kot je opredeljen v členu 4(48) Uredbe (EU) 2016/429, na Švedskem, če je pristojni organ Švedske dal predhodno pisno soglasje za takšne premike.

4. Premiki živih jelenov iz države članice, v kateri je bila potrjena bolezen kroničnega hiranja

4.1 Brez poseganja v določbe iz točke 3 so premiki živih jelenov iz države članice iz točke 1.1 v druge države članice prepovedani.

4.2 Z odstopanjem od točke 4.1 so dovoljeni naslednji premiki živih jelenov iz države članice iz točke 1.1:

(a) premiki živih jelenov za takojšnji zakol v drugi državi članici iz točke 1.1 ali na Norveškem;

(b) premiki živih jelenov, razen za takojšnji zakol, v drugo državo članico iz točke 1.1 ali na Norveško, pod pogojem da je pristojni organ namembne države dal predhodno pisno soglasje za takšne premike;

(c) premiki živih jelenov iz zaprtega obrata, kot je opredeljen v členu 4(48) Uredbe (EU) 2016/429, v zaprti obrat, kot je opredeljen v členu 4(48) Uredbe (EU) 2016/429, v drugi državi članici, če je pristojni organ namembne države dal predhodno pisno soglasje za takšne premike.“;

(*) Uredba (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o prenosljivih boleznih živali in o spremembi ter razveljavitvi določenih aktov na področju zdravja živali (‚Pravila o zdravju živali‘) (UL L 84, 31.3.2016, str. 1).

(b) v poglavju C se doda naslednji oddelek C:

„*ODDELEK C*

***Lovske vabe z jelenjim urinom***

1. Premiki pošiljk lovskih vab z urinom, pridobljenim od jelenov z izvorom z Norveške, v Unijo so prepovedani.

2. Proizvodnja, dajanje na trg in uporaba lovskih vab z urinom, pridobljenim od jelenov z izvorom iz države članice s seznama v Prilogi A, oddelek C, točka 1.1, so prepovedani.“;

(2) v Prilogi IX, poglavje F, se doda naslednja točka 3:

„3. Uvoz lovskih vab z urinom, pridobljenim od jelenov z izvorom z Norveške, v Unijo je prepovedan.“.